

KÖZSEG ÉS VIDÉKE

Magyar Nemzeti Múzeum
Budapest
Kötelező példány.

ZETESI ÁR egynegyed évre:
a házhoz szállítva 3500 korona,
a postán 4500 korona.
Idre egy évre 2 dollár (42 szokol).

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Közseg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 23.

Nyitólter sora 400 korona.
Hirdetési millimétersoronként 60 K.
számlátlanok.

A fajvédő kráter.

A Szózat című napilap az Ulain-üggyel kapcsolatban f. hó 13. számában egy tudósítást közöl. Ebben a tudósításban azt akarja az ország népével elhíttetni, hogy tulajdonképpen a magyar felelős kormány rendezte az egész ügyet s hogy a szegény, naiv Ulain s még ártatlanabb és naivabb társai egy kereskedősegéd csalárd fufangjainak lettek az áldozatai, aki még ráadásul nem is a nacionalista Bajorországból, de a vörös Szászországból jött, nálunk a zsidókkal cimborált és a belügyminiszter bizalmasává lett. E derék kráter-organum, hogy a szívéhez nőtt gyermekeit mentse, képes a kormányt az erkölcsstelen eljárások tömegével rágalmozni s azt a rendőrséget a sárgaföldi legyaláznai, amelynek közvetve már amugyis sok kínos percet szerzett a multban, ne firtassuk, hogy milyen eseményekkel kapcsolatban. Igen, te ország népe vedd tudomásul, hogy nem azok a bűnösök, akik ezt az észveszejtő, ostoba és végzetes tervet kifundálták, akik halatlan elvakultságukban kockára tették még azt a keveset is, ami a magyar államból, a magyar földből, a magyar ideálokból megmaradt; nem ők a bűnösök, de az az átkos kormány, amely merészelte az örültek kabátjának a szárnyát megragadni és vállalt köteletségéhez hiven megálljt kiáltott az eszeveszetteknek. Oh! szegény félrevezetett ártatlan báránykák, akik oly szendék vagytok, hogy egy kereskedősegéd is becsaphat, megis egy egész ország kellene nektek, amit — szerintetek, oly nagyszerűen, fényesen tudnátok kormányozni, hogy a nép szemé-szája elállna a csodálkozástól. Oh! pompás emberek, akik közül az egyik — saját vallomása szerint — aláírt egy olyan németnyelvű nyilatkozatot, amiből egy szót sem értett, mert a szegénynek nem tudott németül s barátai közül bizonyára egy sem akadt, aki megmagyarázta volna neki, hogy tulajdonképpen miről is van szó. Pfuj! galád rendőrség, pfuj! galád kormány, pfuj! galád destruktív közvélemény, hát nem látjátok napnál világosabban, hogy

mi jó és ártatlan fiúk vagyunk s eszünk ágában sem volt eltávolítani a mai kormányt, amit azonban napról-napra a sárba rántunk s ebből az ügyből kifolyólag is döbbenetesen rágalmozunk. Nem látjátok szomorú megaláztatásunkat, a rémes rágalmozási hadjáratot ellenünk, mikor mi semmit, de semmit a világon nem tettünk, csak szerettük szegény hazánkat, amit rajtunk kívül itt ugysem szeret senki, mert mindenki, aki nem mi, annak fogalma sincs a hazaszeretetről, az erkölcsi intaktságról, a bölcs kormányzás alapelveiről.

Mit szólhat az ország becsületes meggyőződésű magyarsága ehhez a beállításához, amit csak olyan emberek merhetnek megkockáztatni, akiknek ugylátszik semmi vesztetni valójuk nincs? Nem kellene-e egy rettenetes pokoli röhejnek elsöpörni az olyan komolytalan politikai pojáccákat, akik monopolizálni akarnak minden nemzeti erényt, minden magyar fájdalmat, de csak azok a bizonyos álarokok ők, akiknek nincs agyvelejük, ahogy a róka ezt egykor a mesében leleplezte. Ha az égben volna humor, két irgalmatlan számárfület bocsjátana a földre és elfedné velük groteszk ficánkolásukat, amelyen ugyan lehet egy ideig mulatni, de amit végül mégis csak irgalmatlanul el kell taposni, ha olyan tervek szülőjévé válik, mint amilyen a legutóbbi puccsterv is volt.

Van nekem egy tündérkertem ...

Van nekem egy tündérkertem, nem mondom meg merre, Kisarasznyi vadvirágok mosolyognak benne. Nem jár arra emberfia, nem tépik a lányok. Magam is csak felve lépek, mikor benne járok.

Csokra szomjas százzsin lepkék mind fölötté szállnak. Azt hiszik, hogy nincs is méze, a kis vadvirágnak. Én is csak úgy néha-néha tepek egy-két szálát. Azt is csak úgy lopva adom, az én kis babámnak.

Van nekem egy tündérkertem, itt van a szívembe, Akarmennyit öntözgetem, dal fakad csak benne. Egyet-egyét laszakasztok minden szentvasárnap: Oda lopom ablakába az én kis babámnak

Patonay Sándor.

Pápaiaknak letelepedése városunkban 1594-ben.

Közseg város rézibb időben Dunántulnak egyik legjelentősebb városa volt. Jelentőségét nagyban emelte stratégiai fontossága. Ezért és nem másért látták el a mindenkori fejedelmek különböző kiváltságokkal. E kiváltságoknak egyike volt városunknak külön jurisdiccióval való felruházása, melynek előnyeit elődeink nagyon gyakran élvezték és városunk javára hasznosították. Külön törvényhatóságának köszönhetette városunk, hogy a felsőbb körök első sorban a bécsi hatalommal közvetlen érintkezhetett. A közvetlen érintkezés előnyeit kidomborítani felesleges, tudja ezt mindenki. Nem fordult elő rézibb időben fontosabb állami ügy, miről Bécsből a fejedelmek, vagy ennek kormánya Közseg várost nem értesítették volna. Erről tanuskodik levéltárunkban megőrzött sok fejedelmi és helytartósági leirat.

Egyik II. Rudolf római császár és magyar királytól kibocsátott leirat, midőn közte és a törökök közt a háboru 1590 es években újra kitörni készült, arról értesíti Közseg város bíráját és tanácsát, hogy számos magyar és horvát paraszt osztrák földön Thurais tájkán, főleg azonban Mistlbach, Zau és más helységeken drága pénzben a gabonát összevásárolják, és azon gyanu merült fel, hogy Győr és más török helységeket felé szállítják. Felhívja tehát a

városi magistratust, hogy amennyiben Közseg vidékén hasonló gyanus alakok tűnnének fel és gabonát, takarmányt vagy más eleséget kívánnának összevásárolni, az összevásárlást csak azon személyeknek engedjék meg, kik a felsőbb hatóságoktól kiállított és összevásárlásra feljogosító igazolványokat tudnak felmutatni.

A háboru csakugyan kitört. A törökök elfoglalták akkor Győr és Pápa városokat. Győr város ostrom útján, Pápa város a francia őrségnek gyáva meghódolása útján jutott a törököknek birtokába 1594-ben. Pápa városnak akkori földesura (Grundobrigkeit) Freiherr Stefan Türk (tán helyesebben Török István) volt, ki az ellenségnek közeledtére a pápai várból személyesen eljött Közsegre, — mint egyik irat megjegyzi — tán azért, hogy innen az ellenállást jobban szervezze. Hiába! A franciák, kik Pápa várost védelmezték, sommi ellenállást nem fejtettek ki és szabad elvonulásnak kikötése mellett Pápa várost feladták. Pápa város elesével a földesur báró Török István sem térhetett vissza, hanem itt maradt Közsegben. Ott követte mindazon pápai polgárok, kik nem kívánták a török uralom alá kerülni. Inkább visszahagyták minden vagyonukat, csak feleségeiket és gyermekeiket hozták magukkal. Közseg város szeretettel ölelte keblére a pápaiakat, megengedte letelepedésüket, sőt a polgárok közé is felvette őket.

Hirdetmények.

Közhirre teszem, hogy mindazok, kik a város tulajdonát képező alsó vagy felső erdőben favágási munkát akarnak vállalni, f. évi november hó 21. és 22-én szerdán és csütörtökön a városi erdőhivatalban jelentkezhetnek, hol bővebb felvilágosítás nyerhető.

ad 1467/1923. sz. Közhirre teszem, hogy Közseg szab. kir. r. t. város földbirtokrendezésére kiküldött tárgyalási bizottság vezetője póttárgyalás hatánapjául f. évi november hó 23. és következő napjainak d. e. 9 óráját tüzte ki a városháza közgyűlési termében, melyre ezenel az érdekeltek megidéztettek azzal, hogy esetleges bizonyítékukat hozzák magukkal.

Jambrits Lajos polgármester.

Ipartestületi közlemények.

Az új ipartörvény életbeléptetése folytán a tanonc szabadulás tekintetében követendő eljárásra vonatkozólag értesítem a tagokat, hogy azok a tanoncok, akik a törvény életbelépte előtt szegődtek be s a tanszerződésben megállapított tanidejüknek kétharmadrészét a törvény életbeléptekor vagyis november 1-én kitöltötték és 1922. november 1-én már mint tanoncok alkalmazásban voltak, ezek segédvizsgát tenni nem tartoznak. A vizsga letételére nem kötelezett ezen tanoncok azonban ha kéri, segédvizsgára bocsáthatók. Azok a tanoncok, akik november 1-én tanidejüknek kétharmadrészét nem töltötték le s 1 év óta alkalmazásban nincsenek, a tanidő letételével segédvizsgát tenni kötelesek. A törvény büntetés terhe mellett kötelezi a tanoncot alkalmazó iparosokat, a tanidő lejártának legalább egy hónappal előbb az ipartestületnél való bejelentésére, hogy az ipartestületnek elegendő idő álljon rendelkezésre, a vizsga megtartására.

Dömötör Gyula ipartestületi elnök.

A helyzet változott. Pápa város ismét magyar kézre került. Ennek következtében az előbbi váruur báró Török István is visszatérhetett, kinek a várat ismét átengedték és átadták. Török István azonban nem mutatkozott Közseg városal szemben háladatosnak. A város Mátyás királyhoz 1610. évben intézett kérvényben panaszkolja, hogy Török István Pápa városból származó közsegi polgárokat, kik már 16 éve itt letelepedtek, ha az országnak egyes vásártartó városait látogatják, embereivel ott összefogdossa és erőszakkal ismét alávalóivá teszi. Közseg város oltalmat és védelmet kér polgárai számára báró Török István erőszakoskodása ellen.

Mátyás király azonban nemsokára meghalt. Nem váltak valóvá az ő uralkodása alatt azon nagyhangú ígérek, melyet II. Rudolf uralkodásával elégedetlenkedő magyaroknak tett. Utódja II. Ferdinánd haláláról Közseg várost külön leiratban értesítette. Ausztria főhercegségben nem II. Ferdinánd lett utódja, hanem Albert főherceg, II. Ferdinándnak unokatestvére, ki a méltóságában akadályozva levén, ideiglen az előbbi állapot maradt érvényben, hogy az igazságszolgáltatás és a kormányzás meg ne akadjon. Az erre vonatkozó decretumot Trautsohn Pál, Sixtus helytartó írta alá.

Közseg városunk rézibb jelentőségét alig vivja vissza többé. Az indiciumok nem mutatnak arra.

a—j.

H I R E K.

Melyen tisztelt olvasóinknak bejelentjük, hogy lapunk ára a mai naptól kezdve példányonként 300 korona, előfizetési ára negyedévenként helyben házhoz szállítva 3500 korona, vidékre és Ausztriába postán 4500 korona, külföldre egy évre 2 dollár, illetve 42 szokol. Negyedévnél hosszabb időre szóló előfizetést, kivéve a külföldieket, nem fogadunk el. Azoknak, kik a lapot újévig megfizették, kötelezettségük nincsen, viszont azon hátralékosok, kik a hátralékot 1923. évi november hó 30 ig az eddig érvényben volt díj szerint le nem fizetik, december 1-től kezdve a fent feltüntetett új díj szerint fogják fizetni, ill. fogjuk behajtani. Az áremelésre való indok ugyanaz mint a többi lapoknál.

A KIADÓ.

Unnepi istentisztelet. Ottó trónörökös születésnapja alkalmából kedden, e hó 20-án délelőtt 9 órakor a Jézus szt. Szive templomban unnepi istentisztelet lesz.

Uj kormányfőtanácsos. A kormányzó szentgyörgyi Czeke Gusztáv helybeli gőzmalomtulajdonosnak, a Köszeg-szombathelyi helyiérdekvásut részvénytársaság elnökének, a közélet terén kifejtett érdemes tevékenysége elismerésül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta. A magas kitüntetés városunkban is általános örömet keltett és úgy halljuk, hogy azon intézetek, melyeknek a kitüntetett az élén áll, nagytoborzású unnepegy keretében fogják vezetőjüket megünnepelni.

Személyi hír. Szerdán délután érkezett városunkba Soltész Elemér evang. tábori püspök, kit az alomáson Balikó Lajos ev. lelkész fogadott. A püspök megszemlélte a reáliskolai nevelőintézetet, és a helybeli zászlóaljot. Csütörtökön délelőtt elutazott.

Uj postafnök. A soproni m. kir. postagazgatóság vezetője a köszegi postahivatal vezetésével — pályázaton kívül — Jaross István m. kir. postaelőrelőzőt bizta meg. Ugy a város közönsége, mint a postahivatal többi tagja bizonyára ocmmel veszi tudomásul, hogy a helybeli postahivatal egy ilyen agilis, általános közérzetben álló és fáradságot nem kimélt tisztviselőt kapott főnökéül. Jaross István ezen jól megérdemelt kitüntetéséhez a jövőre nézve is nagy reményeket fűzhetünk.

Előleptetes. Stampf Stefánia diszeli tanítónőt, Stampf Károly helybeli pékmester leányát a kultuszminiszter a IX/I. fizetési osztályba leptette elő.

Uj doktor. Brunner József répcemmeskei tanító helybeli polgártársunk és hazitulajdonos fiát Brunner Erichet e hó 10-én a gráci tudományegyetemen a bölcsészet doktorává avatták.

Eljegyzés. Deutsch Arthur helybeli gabonakereskedő eljegyezte Mandl Annát Nagyszentmihályról.

Eljegyzés. Léopold Géza mechanikusmester eljegyezte Rádi Pál szijgyártómester leányát, Lujzát.

Hatalozások. Hétfőn hunyt el 79 éves korában czv. Németh Ferencné szül. Györgyalvay Maria, néhai Németh Ferenc köszegi orásmester neje agkori gyengeség következtében. Temetése szerdán d. u. volt nagy részvét mellett. — Tegnap hajnali 2 órakor hunyt el Treiber Antal helybeli fakereskedő hosszabb gyomorbetegség következtében. Temetése ma délután 1/4 órakor lesz a Király-uti gyászházból. — Ugyancsak tegnap éjjel 2 órakor hunyt el hosszú betegség után életének 30. évében Szalay József városi erdőőr neje szül. Kalmár Anna Köszegfalván. Temetése ma délután 1/4 órakor lesz a köszegfalvi temetőben.

A postás-árvaház ügye nagy lépéssel halad előre. A polgármester legutóbbi budapesti tartózkodása alatt két ízben is tárgyalt a kereskedelemügyi minisztériumban a postás-árvaház bizottságával és öröndetesen kell megállapítanunk, hogy az árvaház ügye elintéztést nyert. Az építkezés a jövő évben már megkezdődik. A szerződészerű megállapodások, miket most készítenek elő a minisztériumban, rövid időn belül a közgyűlés elé kerülnek. Az árvaházzal egyidejűleg többféle szakiskola is létesül.

Lemondott bírói állásáról Albert Márton kincsemőrei bíró.

A kath. hitközség múlt vasárnap a Szent Domés rend termében tartotta az évi 63. közgyűlést Náhler Mátys polg. isk. ig. elnöke alatt. Kines István egyházi társelnöke hivatalos elfoglaltsága miatt volt távol. Főtárgya volt a jövő évi költségvetés bemutatása. Ez természetesen a mai viszonyokhoz mért nagy számokban fejezi ki a szükségletet, minek folytán a tagsági járulékokat is ugyanolyan arányban emelni kénytelen. 9000 és 2000 korona közt váltakozóan állapították meg, a tagok vagyoni képességük arányában, a kisvagyonúak pedig saját belátásuk szerint járulnak hozzá az egyházi szükségletek fedezéséhez. A részleteiben felolvasott előterjesztést egyhangulag fogadták el. August János a tanács által már határozattá emelt indítványát, a Diákasztal javára való 10.000 kor. adományozást itt megismételte azon tóddással, hogy az 10 évre megszavaztassék, Dr. Freiburger Jenő pedig azzal, hogy ezt csak Köszeg városi diákok élvezhessék, amit a közgyűlés is elfogadott. Dr. Hegedüs János azon módosításával, hogy az összeg a pénzügyi viszonyok állása szerint évről-évre megállapítottasék. Linzer Mihály a pénztárosi állásról való lemondás folytán ezen tisztségre a tanács javaslatáulapján Szélessy István tanító választott. — Waldmayer Károly a perselypénzek mikénti kezelése miatt szólalt fel, — Bertalan Erzsébet pedig a sziveket megható bensőséggel ecsetelte a szegények nyomorát és a nélkülözö szegény katolikus családok gyámolítását kérte. Dr. Hegedüs hozzászólása után indítványát a tanácshoz terjesztik megfelelő intézkedésre. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Iparoktatási ellenőrzés. Magyar Endre országos iparoktatási főigazgató hivatalos körutjában szerdán a helybeli iparostanonciskola működését ellenőrizte, ahol a látottak felett különös elismerését nyilvánította. A főigazgató ez alkalommal a vasúti árvaházat is meglátogatta és az intézet megtekintése után csütörtökön Kőrmendre utazott.

Köszeg város nyaralóhely ügyében polgármesterünk az Angol—Magyar Bankkal kezdett legújában tárgyalásokat. Az a terv ugyanis, hogy egy nagyszabású épület emelésevel oldásasék meg a kérdés és télen át is adulóhely legyen Köszeg csekekötve a szép téli sporttal.

A köszegi önkéntes tűzoltóegylet ma, i. hó 18-án d. u. 3 órakor tartja rendes évi közgyűlést a Városháza tanácstermében, melyre a választmány a működő és pártfogó tagok ezenel is meghívotnak. A tárgysorozaton az évi rendes beszámolók szerepelnek.

A mezőgazdasági egyeztető bizottság, mely a mezőgazdasági események vitás ügyeiben bírálásra volt hivatva, október 14-én kelt miniszteri rendelet értelmében megszűnt.

Szülői értekezlet. A polgári fiúiskola az iskola és a szülői ház közötti közvetlen kapcsolat fenntartására jelen iskolai évben is szülői értekezletet tart. Az első, efajtájú összejövetel e hó 18-án d. u. 3 órakor lesz az iskola zenetermében, amikor Lóránt Gyula tanár az erkölcsi nevelésről, dr. Paller József városi tisztifőorvos a taplakozásról fog értekezni. Az előadásokat közvetlen eszmecsere követi a házi nevelés és befolyás hatásáról, az iskola tanító és nevelő munkásságáról és egyéb közfontosságú, aktuális nevelésügyi kérdésekről. Erre az értekezletre a szülőket, szállásadókat és a tanügy barátait ezennel tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Az őszi megyegyűlés. Vasvármegye törvényhatósága november 26-án tartja őszi évnegyedes közgyűlést. A közgyűlést megelőzőleg november 23-án az állandó választmány ülészik.

Wiener Lily es Kartner Gitta hangversenye november 18-án, vasárnap délután 6 órakor kezdődik az ev. leánygimnázium nagytermében. A hangverseny iránt nemcsak Köszegen mutatkozik nagy érdeklődés, de Szombathelyről is sokan eljönnek Köszegre, hogy a két művésznő művészetében gyönyörködhessenek.

Bővítik a telefonhálózatot. Már egész héten látjuk a távbeszélő hivatal embereit a háztetőkön mászkálni. A helyi távbeszélő hálózat nagytoborzású bővítést és javítást nyer a soproni műszaki hivatal felügyelete mellett. Egy egész sereg új dróthuzalt szerelnek fel tartalékvezetéknek.

A testnevelő oktatótanfolyan befejezése. A múlt vasárnap avatta Herbst Géza alispán unnepegy keretek közt a városháza közgyűlési termében oktatókká a tanfolyamon résztvevőket. Köszegiek közül a következők lettek oktatókká: Tima detektív, Habetler Győző, Szova Imre, Saphütl Ferenc, Wachter Walter, Blazovics János, August Imre.

Köszeg és Vis közötti vasuti szabadkocsiforgalom bevezetése tárgyában újabb kérelmet terjesztett elő a polgármester, mi jelenleg a kultúrminisztériumban van, hol személyesen sürgette meg a dolgot. Az osztrák kormánytól függ, hogy ezt a kérdést jóakarattal kezelje és akkor hamarosan meg is oldódik, mi Köszeg városára nagyfontosságú.

Nagy katonai symphonikus hangverseny Sopronban. Kapjuk a hírt, hogy Sopronban f. hó 30-án este fél kilenc órai kezdettel a polgári kaszinó nagytermében nagyszabású kat. jótékony célú symphonikus hangverseny lesz. A hangverseny kiemelkedő száma Striczl 5. honv. gyalogezredbeli kat. zenekari aligazgató: „Hosi simphoniája” lesz, melynek művészi megalkotása a haretéren a harc közvetlen hatása miatt született meg. A zenekar több művészi erővel kb. 60 főre lesz ez alkalommal kiegészítve. — Programszámok közt szerepel még: Beethoven: Leonore nyitánya, Solvejd dala, és Anitra tance harfakisérettel. Annál inkább szivesebben adunk e vidéki művészi estélyről hírt, mert hallomásunk szerint a mi művészetet kedvelő közönségünk is nagy érdeklődést tanúsít a hangverseny iránt.

Katalin-bál lesz e hó 25-én a Mulató összes termében, melyet a köszegi Zenepártolók Egyesülete rendez. A zenét a helybeli fuvózenekar szolgáltatja. Belépődíj 1000 K és a vigalmiadó.

Hangversenyt rendez a köszegi zenepártolók teljes orchestere december hó 1-én este 8 órakor a Mulató nagytermében. Jegyek már e héten kaphatók Roth Jenő könyvkereskedésében.

Iparigazolványt adott ki a városi tanács Sággy Jánosnak széna, szalma és takarmányüzletre, Biader Jánosnak a vendéglős iparra, Gerber Oszkarnénak dohánykisáruháza, Hafenscher Jánosnak a hordáripár gyakorlására. Egyben tudomásul vette a tanács, hogy Teiger Géza lakatosipart beszüntette.

Döntött a villamosaram ügyében a bíróság. E hó 12-én végre meghozta döntését az ugynevezett döntőbíróóság, mely a köszegi villamos egységáruk megállapítása végett ült össze Budapestten Hoffmann miniszteri tanácsos elnöke alatt. Ezévi október elsejétől kezdve az áram ára: óra mellett világításra 135 K, ipari célra 110 K; átalány mellett 16-os gyertyafénya havonként 3200 K, 25 os 4800 K, 32 os 6400 K, 40 os 8000 K, 50 os 9600 K. Ezen árak csökkenthetnek vagy növelhetnek, ha az eddig beszerzett faszén elfogy és az újonnan beszerzendő faszén a 380 K-ás faszénártól eltér. Minden 1% os eltérés 1/10%-os áremelkedést vagy esést okoz. A forgalmadót külön fizeti a fogyasztó. Külön árfelemelést kerni 1924. május 13-ika előtt nem lehet. A bírósági eljárási költségeket a Ganz cég viseli. Érdekes még följegyezni, hogy a bíróság döntése szerint a kiowatt előállítására másfél kilogramm faszént vétetett alapul. Tartozik berló cég még az áramot zavartalanul szolgáltatni. Közljük még, hogy áramszolgáltatás délután 4 órától reggel 8 óráig és délel 12—1 óra között lesz állandóan. Ennyit közlünk egyelőre a nagyközönséggel és meg kell állapítanunk, hogy az egységáruk elviselhetők, ha figyelembe vesszük, hogy más városokban az egységár 200 K-án jóval felül van. Most már azonban jó világítást is legyen szabad kérnünk. A városi hatóság utjan egyben megindultak a tárgyalások a vizierőtulajdonosokkal is, hogy minél jobb és erősebb áram álljon a közönség rendelkezésére.

Felreertesek elkerülése végett közlöm, hogy a mulhetei számban megjelent közleménynek azor része, hogy „érvényes szerződés csak az ipartestület előtt köthető”, természetesen csak a képesítéshez kötött iparostanoncok érdekében kötendő tanoncszerződésekre vonatkozik.

A nagykanizsai menállomás parancsnokság a magánmőnzvisszálati díjat a változott viszonyok tekintetbevételel egy mm. zabbán, vagy annak ellenértékében állapította meg.

Szombathely ismét lefozta Közszeg — a vámcshalásban. A tegnapi „Hír” nagy betűkkel közöl egy több milliárdos vámcshalást, melyet szombathelyi kereskedők nem kereskedők bevonásával vittek véghez egyesült erővel. A állampénztárért kárt több milliárd koronára becsülik. A kereskedők felajánlottak egy 300 milliósi kiegyezési összeg megfizetését, mert arra számítottak, hogy akkor a nyomozást megszüntetik és az ügy kényesebb részei nem kerülnek napvilágra, azonban csatlódtak, mert a detektívek részeseége az eddig felderítettek után is már több mint 600 millió, tehát a felajánlott 300 millió egy nevéseges összeg volna. Ezen ügyben az egyik vámmegyei takarékpénztár is érdekelve van, amennyiben beállott a formához nem egészen ragaszkodó behozatali kereskedelem pénzelői közé. A „Hír” azt igéri, hogy a neveket is nemokára közölni fogja, ami természetesen legjobban fogja érdekelni a közönséget. A nyomozást budapesti detektívek végzik. Hat Közszeg bizony messze visszamaradt az ő 150 milliósi vámcshalásával pár héttel ezelőtt.

Havi bérletjegyek Szombathelyre. A Máv. igazgatósága Közszegről Szombathelyre és vissza utazásokra havi bérletjegyeket léptetett életbe; egy ilyen havi ára a másodosztályban 30.800, a harmadosztályban 18.400 korona. A havi bérletjegyek az arképes havibérletjegyzolvány ellenében adnak ki; ezen igazolvány egy naptári évre érvényes és 50 koronáért kapuató az állomás személpénztáránál. Ezt az igazolványt az utas, aki havibérletjegyet váltani szeretkezik, újabb időből származó arképeivel felszerelve a havi bérletjegy első ízben váltását 8 nappal megelőzőleg az állomásfőnökségnek átadni köteles, ki kiállítás és előgyezés után a tulajdonosnak a fentjelzett határidőn belül visszaszolgáltatja. Az arkép kéregpapíron levő 10 $\frac{1}{2}$ cm. hosszú 6 $\frac{1}{2}$ cm. széles látogatójegy alakú lehet, melyet alsó részén a tulajdonos aláírni tartozik.

Ismét drágul a cukor. Alig néhány napja, hogy a cukor ára kilónként 350 koronával emelkedett és ma ismét egy rövidesen bekövetkező újabb drágulásról kell beszámolnunk. Az új drágulásnál 250—300 koronával emelkedik ismét a cukor ára.

Öt évi fegyházbüntetésre ítélte a törvényszék büntető tanácsa Simon Jenőt. Az ítélet szerint a bíróság szándékos emberölés büntetésében bűnszándékú Simon Jenőt, aki az előzetes letartóztatással két és fél évet kitöltöttnek vett. Az ítélet indoklása kimondja, hogy Simon minden kényszerítő ok nélkül megmutatta a terroristáknak a temetőt, a menekülő Hersics üldözésében résztvevő, sőt utánna is lött. Az ítélet ellen az ügyész és az elítélt fellebbezett.

Ünnepély Bozsokon. Bozsok község a világháborúban elesett hőseinek emlékére díszes emlékművet készített, melynek ünnepélyes felavatását a hó 25 én tartja. A szobor leleplezése délelőtt 11 orakor lesz ünnepi beszédek kíséretében. Délben társasbéd és delután népmulatság a Szanyi-féle vendéglőben. Belépődíj személyenként 1000 korona. Tekintettel a szobor építésének még fedezetlen költségeire, felülfizetéseket köszönettel fogadnak.

Rendeletet adott ki a belügyminiszter, mely szerint állami, megyei, járási és városi köztisztviselőknek mellékjövédelmet hozó más foglalkozást üzniük nem szabad. Bizonyos kivételes esetekben kérvényezni kell az engedélyért.

Kanyarójarvany lépett fel Lukácsháza, Kis- és Nagyeszmeté községekben.

Pusztítják a villanylámpákat a Kálváriától a nemezyárig vezető uton. Passzióból-e, boszúból-e, vagy a csempészet elősegítése végett-e, ezt jó lenne kinyomozni; tény az, hogy minden második-harmadik nap az elég magasan elhelyezett villanykörtek el vannak törve. Felhívjuk erre a rendőrség figyelmét, talán sikerül a tettes nyakoncsipni, akivel aztán a büntetésen kívül az összes eltört lámpákat meg kell fizettetni.

Pénzerszény elveszett mult szombaton a piacon. Tartalma egy özv. Babos Jánosné nevére szóló lisztjegy, több száz, egy bosnyák zsebkész volt. A becsületes megtaláló adja le a lapkiadóhivatalában, hol kellő jutalomban részesül.

Okmánybelyeghiány a városban. Már hetek, sőt hónapok óta hallani mindenfelé panaszokat az okmánybelyegek kiszolgáltatása körül. Az árusítóknál nem lehet belyegeket kapni s ha véletlenül mégis van, az csak 10, 20 esetleg 40 koronás s a fél kénytelen egy egész iv papírt felhasználni, hogy a száz vagy még több belyeget felragaszthassa a nyugtára vagy okmányra. A legutóbbi időben egyáltalában nem lehetett okmánybelyeget kapni és ezáltal sok egyének sok futkosása, kellemetlensége, sőt kára volt. A fuvaros, mely Burgenlandból fát hozott be, nem tud visszamenni állataival, mert nincs okmánybelyeg a közszegi állampénztárban; az iparos nem veheti fel a pénzt az intézeteknél és városnál — mert nincs okmánybelyeg; és lehet tanorcot beszegedtetni vagy felszabadítani az ipartestületen, mert nincs okmánybelyeg; az ügyvédek nem tudják ügyeiket elintézni — mert nincs okmánybelyeg; az iparos, a kereskedő, a vásárló nem mehet vagy jöhet át a határon, mert nincs — rend az állampénztárban. Ilyen és hasonló kellemetlen eset van naponként husz, harminc. Meg esoda, hogy az itteni állampénztár nem utasítja a feleket a szombathelyi állampénztárhoz, mert ott van belyeg mindig bőven. Felhívjuk az illetékes hatóságot, hogy ezen tartóhatatlan állapotot szüntesse meg.

A Sportegylet tagjai találkozóhelye minden szombaton este Brader János vendéglőjében, Deák Ferenc utca 11.

Talált tárgyak: pénz, kedvezményes utazási jegy. A jogos tulajdonosok átvehetik az állampénztárhoz.

Megkerült kerékpár. Még a boldogult proietárdiktatura idejében, midőn — sajnos, még közszegi fiúk is — szívenvédelesen gyűjtötték a kerékpárokat, elvették az akkor elmenekülni kénytelen volt Axer fényképész kerékpárját is. A rendőrség a diktatura bukása után nyomozott a kerékpárok után, azonban Axerét nem sikerült előkeríteni. Most, 5 év után végre ismét napvilágot látott az elvesztettnek vélt kerékpár. Páznér Károly pincér Heidenreich Lajos mechanikusnak egy szépen adjuszált kerékpárt adott át ezzel a megbízással, hogy azt értesítse. Heidenreich mint szakember, persze rögtön felismerte a kerékpárt és értesítette Axert az esetről, aki a kerékpárban felismerte sajátját és jelentést tett a rendőrségnek. A rendőrség nyomozása felderítette, hogy a pincér a kerékpár vását még tavaly egy Németh János nevére egyéntől, ki a diktatura alatt szintén vörösőr és kerékpárgyűjtő volt, gumik nélkül potomon áron megvette s azt most helyreigazította, hogy értékesíthesse. Axer így jutott birtokába kerékpárjához, mely most jó állapotban van.

Tiltott határátlépés miatt az osztrák hatóság átadott egy Kiss András nevére rudabányászati ill. munkást a bozsoki vámdőrségnek, ki onnan még aznap éjjel megszökött.

A piaci arjelzőtábla kitételének elmulasztása miatt a rendőri büntetőbíró Varga Erzsébet háztartásbeli leányt 30 ezer koronára büntette meg. Hasonló feljelentés még több is van a rendőrségnek.

Alaposan felült Németh Jánosné seregélyházi asszony egy Lakatos Józsefné nevére peccol cigányasszonynak, ki mult hónapban oly módon, hogy meggyógyítja Némethné betegségből és a lakása alatt elrejtett aranyakat felkutatja, kicsalt Némethnéől 350 ezer korona készpénzt és több darab ruhaneműt. A kár meghaladja az 586.500 koronát. A csendőrség feljelentette a cigányasszonyt csalásért a kir. ügyészségnél Szombathelyen.

Osszeverekedtek vasárnap délután Schleffer Antal és Ártner Rezső közszegi munkások a munkásegyletben, s mikor onnan rendezavarás miatt kiuzskolták, az utcán tovább folytatták a verekedést. Itt természetesen a rendőr ragadta galléron és becipelte a rendőrségre, hol azután kellő igazoltatás után szabadon bocsájtották mindkettőjüket. Schleffer azonban oly elkecseregetten haragudott ellenfelére, hogy szabadon bocsájtása után ismét neki esett Ártnernek és újból ütlegelni kezdték egymást, mig nem a rendőr azután teljesen véget vetett az ökölpárbajnak és Schleffert hüvosro helyezte.

Gyorshajtásért és a lovaknak felügyelet nélkül hagyásáért e héten 5 ízben hozott bírálatot a rendőri büntetőbíró, és pedig 10 től 40 ezer koronáig. Hétfőn délelőtt az egyik városi fogat lovai is néhány pillanatig felügyelet nélkül maradtak, közben valamitől megijedtek, és eszeveszettül rohantak hazafelé a városmajorba. A kanyarulatnál a kocsiroddal nekimentek az egyik akácfának és azt kidöntötték. Ha ez nem történik így és a lovak a járdán keresztül rohannak, akkor nagy szerencsétlenség történhetett volna, mert két éppen arra menő kis elemistát gázoltak volna össze. De így, hogy a lovak az akácfában megakadtak, rudtörésen kívül más baj nem történt.

Két fiatalkoru suhanc Ecker Mária a Müller-féle fűrésztelep melletti lakásába addig, míg az hazuról távol volt, az ablakon át bemászott és onnan körülbelül 20 kilo almát lopott el. Eppen mikor hazaérkezett, látta a fiukat a banyuval futni, de kilétüket nem tudta megállapítani.

Fiatal betörök jártak Weissenbeck István caki lakcsnak a hegyen levő pincéjében, ahova betörés útján jutottak be és onnan 100 ezer koronát érő 60 kg. almát vittek el 11 nap alatt. A csendőrség feljelentette őket a fiatalkoruak bíróságánál.

Anyakönyvi kivonat az elmúlt hetről. Születések: Klafszyk Mária hajdon: Mária r. k., Erdős György—Wehofer Teréz: György ág. ev. Szaufnauer Mihály—Schranz Teréz: Teréz ág. ev., Rusznyák Mária hajdon: Mária ág. ev., vitéz Németi Pál—Schlegl Marta: Irén r. k. **Házasságok:** Preisz János—Schultz Katalin, Kulischek Antal—Kasztner Teréz. **Halálosok:** Renner Jánosné 45 éves, méhrák, özv. Németh Ferencné 79 éves, agykori gyengeség, Szalay Józsefné 29 éves, tüdőgyümör.

Csonkamagyarország nepmozgalma az utolsó evnegyedben. Csonkamagyarországon az utolsó evnegyedben 12 198 házasságot kötöttek. Az elveszülettek száma 58300 volt, ezzel szemben összesen 38135 ember halt meg. A születések száma az idén 5564 el kevesebb volt, mint az elmúlt év ugyanezen időszakában, de esőkent a halálosok száma is. Legnagyobb volt a halottak száma Esztergom megyében, legkisebb Veszprém és Abauj Torna megyékben.

PYRAM

Egyen carnaubas terpentindis a bekebelinél is jobb minőségben készülő kiváló tisztító és konzerváló hatással bíró cefkrem

BENES TESTVÉREK VEGETÁRIUSI GYÁR E. T. GYŐR

Helyesen válaszol

a takarékos és okos háziasszony, ha más kávépotlék vételére akarják rábeszélni:

„Ne fáradjon!... Én kávémat mindig csak a kávédarálóval ellátott

„Valódi Franck”-kal

főzöm. Csak azt adja nekem!”

A magyar politikai közvelemenyt az újabb u. n. Ulain-puccs tartja izgatottságban. Ulain a müncheni mozgalmakkal kapcsolatban ki akart menni Németországba s akkor a határon letartóztatták; a nála levő iratokat, melyek különböző megegyezéseket tartalmaztak, lefoglalták, őt pedig és társait: Szemere orvost és Babula mérnököt átadták az ügyészségnek.

A müncheni nacionalista forradalmat leverték. A vezéreket elfogták. Ezek között Ludendorffot becsületszóra szabadon bocsátották, Hitler állítólag megszökött. A lázadást Lossow tábornok csapatai verték le. A müncheni jobboldali szervezeteket feloszlatták. A birodalom minden kerülete hű maradt a kormányhoz.

Pariban Benes cseh miniszter tiszteletére rendezett hivatalos ebéden cseh nemzeti induló gyanánt a zenekar a Rákóczi-indulót játszotta. És ezt nem a francia tudatlanság rendezte így, hanem igenis a csehek sajátították ki maguknak Rákóczit azon a címen, hogy ő is — tót volt.

Földregés és selyemharisnya. Százszáz és százszáz puszultak el a japán földrengés-kor. milliárd és milliárdnyi vagyonok mentek tönkre. Azt hinné az ember, hogy ma, az ugynevezett kulturvilágban, hosszú és tartós dőbenet nyúgozi le majd az emberiséget ennek a példátlan pusztulásnak hallatára. Milyen egyszerűen hangzik ez a szó, hogy kultúra és milyen silányul néz ki a maga valóságában. Mert mi az, ami a kulturális emberiséget a japán földrengéssel kapcsolatban leginkább izgatja és nyugtalanítja? Nem a halálba laukadt japán testvéreink tömegei, nem a világ legérdekesebb és legszebb városai közé tartozó Tokió és Yokohama homokká porladt házrengetegei, nem a kabitán szörnyű vész a maga szivfacsaró borzalmában; nem, a kulturvilágot, elsősorban Londont és Parist mind eme rémségek közt az teszi vizasztalhatatlanná, hogy ott a katasztrófát követő huszonnégy óra alatt kiszámították a következőket: az egész világ selyemszükségletének nyolcvan százalékát Japán fedezte, ép az elpusztult vidékeken voltak a legnagyobb selyemgyárak; Japán belátható időn belül nem jöhet számba a selyemtermelés terén úgy, mint eddig; tehát az egész világon mindenemű selyemárának, főleg a selyemharisnyának rendkívüli mértékben fel fog menni az ára. Ez a nagy baj, ez az igazi katasztrófa! — sőhajtóznak világszerte a kulturemberek. Milyen büszkék lehetünk emberi fejlődésünkre! Arra az ugynevezett kulturára! Im már nem gyökereket eszünk az erdőn, hanem szép, hízalt ökrök és sertések maradványait sütjük ki a gáztűzhelyen; immár nem nyilakkal lövöldözünk ellenségünkre, hanem kézigranáttal és gázfelhőkkel gyilkoljuk azokat, akikre megharagszunk; immár nem fekszünk hasra rémülten sötét barlangjainkban, ha láthatatlan erőktől megremez a föld és nem üvöltünk könyörgést az istenekhez, hanem azon sopánkodunk, hogy a lábainkra most már nem lesz elegendő szépséges selyemharisnya. A barlangtól eljutottunk a bárig (ez is kultúra) és mialatt végnélküli foxtrottokat és bluetteket lejtünk, egy kis földrengéses hírre elfacsarodik a lelkünk: drágább lesz a selyemharisnya (ez is kultúra). Mert hiszen a kultúra el sem képzelhető selyemharisnyá nélkül. Szegény civilizált emberiség, mennyi gondja van! Először jön egy földrengés, elpusztulnak emberek és városok. Aztán — végső csapásként megdrágul a selyemharisnya! Óh ti szánalomra méltó férfiak!

Szazoldalas album a Színházi Élet legújabb száma. Inceze Sándor hetilapja e héten ismét albumnyi terjedelemben pazar tartalommal jelent meg. Szép Ernő, Szomaházy István, Kossolányi Dezső, Inceze Sándor, Orth György stb. cikkein kívül beszámol a „Karenia Anna” és „A nagy bariton” premierjeiről drámatéreg képpel. Szenzációs cikkei közül parnak ide írjuk a címét: „A miniszterelnök felesége darabot ír”. Betiltották a Trónörökös! Magyar Erzsébet newyorki primadonna lett. Kiszta adtak az öreg nyugdíjasok pénzét. A színésznőket taurendje. Aki feljelentett a primadonna. Paulini Béla könyveiből lett. Csupa szenzáció a hatalmas mozi melléklet is. Kotta, regény, szindarab van meg az új számban, amelynek ára 1200 korona. — Kapható Rónai Frigyes újságelarusi-csüzetében Kőszegen.

Tizennégy halottja és ötven sebesültje van a romániai löporraktor robbanasának. Bukaresti távirat hírül hozza, hogy a domnesti erőd levegőbe repülésekor több mint ezer tonna löpor semmisült meg és egész nap sűrűn követték egymást az újabb exploziók. Még Bukarestben is sok ház ablaka bezuzódott a légnyomástól, Domnestiben pedig másodnapra is nagy tűz pusztított. A fővárosból katonaság és tűzoltóság ment ki a veszedelem színhelyére, de nagy nehézséggel járt a mentés munkája, mert folyvást gránátszilánkok ropkódtak. Eddig 14 halottat és 50 sebesültet ástak ki az összedőlt falak alól. A szerencsétlenség úgy történt, hogy a lövedékek leszerelésére vállalkozó ferrokémiai társaság egy alkalmazottja egy gránátot elejtett. A romokat még nem takarították el.

Lengyel rablóbanda kifosztott egy gróf kastélyt. Zbaras környékén Kolodov faluban fegyveres rablóbanda tört be ójszakának idején gróf Kroholszky kastélyába és mikor a család-ség szembe szállott a banditákkal, lövöldöztek és végül megkötözték az alkalmazottakat. A gróf maga súlyosan megsebesült és két szolgálja meghalt. A banditák a rablott értékeket szekereken vitték el.

Huszonötmillió nő-főfőleg. Egy osztrák statisztikus érdekes kimutatást készített a nőknek és a férfiaknak egymáshoz viszonyuló arányszámából. A kimutatás szerint Európában huszonötmillióval több a nő, mint a férfi. 1000 férfire Németországban 1400, Oroszországban 1450, Franciaországban 1095, Belgiumban 1033, Ausztriában 1028, Olaszországban 1200, Oláhországban 985 nő esik. Eszerint Németországban marad a legtöbb nő partában s csupán Oláhországban vannak túllengésben a férfiak.

Elcserelem 3 szobás belvárosi lakasomat ugyanesak 3—4 szobás lakással, hol disznótar-tas lehetséges. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó egy teljesen jó 2 méter széles nyolc-poleos állvány jutányos áron.

Uzleti hir. A szombathelyi Filip kötőde (Szél Kalmán utca 6) értesíti a közönséget, hogy előnyös beszerzes folytán harisnyafejleéseket akár fiór, akár gyapju szállal igen jutányosan készít. Ugyzintén kész harisnyat bármily minőségben és nagyságban igen jutányos áron szállíthat.

Elektro Bioskop

a „Mulató” nagytermében

Műsor: Vasárnap november 18-án:
A világ minden részéről megnyilvánul kívánságra Luis Feuande rendező a negatívát újból összeállította, úgy hogy megjelenhetett egy részben, 8 felvonásban. A főszerepben Cocantín és a két elhunyt hírneves művész René Cresté és G. Michel.

Műsor: Csütörtök, november 22-én
Életkép 5 felvonásban a főszerepben a bajos kis JACKIE COOGAN.

A kis csibész

AZ

ORIENT KÁVÉPÓTLÉK

jóságban a szemes kávéval is versenyez.

A legzamatosabb, 1/4 dal kevesebb kell belőle mint egyeb gyartmányokból és

OLENŐ.

Csakis nemesített cikória-gyökérből készül.

Arany éremmel kitüntetve

Orient Potkavegyar

Részvenytársaság

Budapest, VII. Rákóczi-ut 76.

Telefon: József 26—50, József 26—51.

Budapesti valuta-árfolyamok:

Budapest 0.0305

Font Sterling	87.800 K.	Dollár	20.000 K
Schw. frank	3440 „	Francia frank	1100 „
Lira	880 „	Sokol	575 „
Dinár	228 „	Lei	108 „
100 osztrák K	28 00	100 Márka	—

Hivatalos gabonaárak: dunántúli buza 98.000 — — K. Rózsa 67.500 K. Takarmányorpa 65.000 K. Sőrüpa 74000 K. Zab 71.000 K. Kukorica 68.000 K. Korpa 38.500 K.

Fütermés-bérbeadás.

A kőszegi (5726—5731) hrszámú 1 hold 1114 négyzetöl kiterjedésű Kálehgrabeni gyümölcsös fütermését **november hó 25-én** d. e. 11 órakor irodámban önkéntes árverésen 3 (három) évre bérbeadom.

Dr. SZOVJAK HUGÓ ügyvéd.

SPORTEGYLET találkozó helye

minden szombaton este

Brader János

vendéglőjében. Deák Ferenc-ut 11. Mindenkor hideg és meleg étel, legjobb italok, pontos kiszolgálás.

SKABOSAN-KENŐCS

(azelőtt Skaboforum)

Leghamarabb megszünteti a

viszkeletességet,

sűrűrt, ótvart, rühességet.

Szagtalan, nappal is használható.

TYUKSZEMET.

börkeményedést, szemölcsöt leg hamarabb eltávolít

a Dr. Flesch-fele CANNABIN

Kapható minden gyógyszerárban.

ZSOLDOS TANINTÉZET

a legjobban készít elő magánvizsgákra.

ÖSSZEFOGLALÓ TANKÖNYV

a középiskola négy alsó osztályának tananyaga két kötetben. Megrendelhető Budapest, VII. kerület Dohány-utca 84. szám
Telefon József 124—47.

ÖZV. MAJLÁTH ANDRÁSNE-nál KÖSZEG.

Deák Ferenc-**E-L-A-D-Ó**
utca 3. szám

BUTOROK: szekrények, asztalok, székek, ágyak, konyhaberendezések, mindennemű edények

RUHÁK: ugmint férfiöltönyök, alsóruhák, férfi és női fehereműek, szoknyák, bluzok, női kabátok, cipők, kalapok továbbá szőnyegek ágyneműek stb. — Minden bämulates olcsón kapható míg a készlet tart.

GUTH VILMOS

fa- és diszműsztergályos üzeme, Szombathely, Kossuth Lajos-utca 19.

Készít minden e szakmába vágó munkákat, ngymint: villamos állólámpát selyem ernyővel, könyv-és virág állványt, függöny-, kotta-, tűrűköző-, gyertya ruhahartót, álló- s falifogast, zongoraszéket, tölcéert hordócsapot, billárdját, szifjakorongot, gyermek-kocsit facsillárokat, golyót, kuglibabát, stb. stb.

Kovácsszén
faszén
mész
cement

fazsindely
épületfa
és deszkát
irányáron szállít

FRANKL LAJOS
építész és tüzelőanyag kereskedő KÖSZEG.